

UIT HET BUITENLAND

Zweden: bijzonderheden over het accountantsberoep

door Drs L. J. M. Roozen

In het tijdschrift „Revision og Regnskabsvaesen”, van Augustus 1949, is opgenomen de inhoud van een voordracht van Prof. O. Sillèn, Stockholm, door deze gehouden ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum in 1948 van de Föreningen Auktoriserade Revisorer, en getiteld:

„Geautoriseerde accountants, voorheen, thans en in de toekomst”

Hieraan ontleen wij het volgende: ¹⁾

Historie.

De eerste bewijzen, dat regelmatige controle van Zweedse ondernemingen plaats had, dateren van ongeveer 1650; zij werd uitgeoefend bij de Zweedse handelscompagnieën. Een controle-rapport van de Teerhandelscompagnie van 1652 concludeert tot „bevrijding van alle aanklacht en afkeuring” van de participanten ten laste van „de directie en degene, die het aangaat”. In boeken van de 17e eeuw worden talrijke bewijzen aangetroffen van onderzoek door controleurs. Tegen het einde van de 18e eeuw begint het steeds meer gewoonte te worden de controle-opdracht te formuleren als betrekking hebbende op „verantwoording en beheer” of „beheer van de leiding en boeken van de onderneming”. Deze formuleringen worden overgenomen door de eerste Zweedse N.V. van betekenis (1895).

Beroepsmatig uitgeoefende controle kan niet duidelijk bespeurd worden vóór 1900. Toen werden in Stockholm 3 accountantskantoren aangetroffen en 2 in Göteborg. De Stockholmse accountants werden lid van het in 1899 gestichte Svenska Revisor Samfundet. Van de leden waren de meesten boekhouders, directeuren en staatsbeambten, slechts weinigen noemden zich „accountant” (daaronder enkele staatsambtenaren). Onder de rubriek „Accountants” vindt men in het Stockholmse adresboek van 1907 slechts 8 accountants en 4 accountantskantoren. Onder de rubriek „Boekhouding en balans” 21 boekhouders en 6 boekhoudkantoren. Dat deze accountants en „consulterende” boekhouders voor een klein deel werden gerecruteerd uit de categorie verongelukte zakenlieden en ontslagen boekhouders, mag geen aanleiding geven tot andere gedachten dan dat ook onder de artsen zich bevonden hebben en nog bevinden verschillende kwakzalvers met slechts geringe opleiding, of dat er onder de rechtskundigen en zielzorgers werden en worden gevonden enkele slecht opgeleide bluffers.

Tegelijk met de invoering van de wet op de naamloze vennootschappen van 1895 werd een motie ingediend in de Eerste Kamer van de Rijksdag om 3.000,— Kr. te bestemmen ter onderzoek van de geschikte wijze voor het tot stand komen van controle van verantwoordingen door speciaal opgeleide personen. Deze motie werd aangenomen. Nieuwe moties volgden in 1901, 1902 en 1903, deels betreffende uitbreiding van verantwoordingsplicht, deels betreffende de behoefte aan een categorie geheel opgeleide accountants, deels betreffende de verplichte controle door ten-

¹⁾ Vertaling Drs van Kampen.

minste één gelegitimeerde accountant in elke N.V. en deels betreffende minderheidscontroleurs in N.V.'s. De motie betreffende de verplichte aanstelling van gelegitimeerde accountants werd verworpen. De overige moties werden aangenomen.

Uit deze besluiten van de Rijksdag ontstonden de volgende concrete resultaten.

a. Opneming in de wet op de naamloze vennootschappen van 1910 van iets verscherpte bepalingen betreffende de verantwoordelijkheid van accountants, benevens een bepaling betreffende de mogelijkheid voor een minderheid van tenminste $\frac{1}{5}$ van het aandelenkapitaal, de aanstelling door het provinciale bestuur van een speciale accountant te verlangen.

b. In 1912 werd een commissie ingesteld voor de uitwerking van een voorstel voor nieuwe boekhoudvoorschriften. Dit voorstel kwam gereed in 1916, doch een nieuwe boekhoudwet werd eerst in 1929 aangenomen.

c. Een uiteenzetting werd gepubliceerd in Januari 1908 betreffende de behoefte aan openbare accountants, door een door het Svenska Revisor Samfundet ingestelde commissie. Deze gaf een overzicht van de toenmalige stand van het vraagstuk en deed voorstellen ter ordening van de opleiding, examinering en legitimering van accountants, b.v. door het Svenska Revisor Samfundet of een andere dergelijke vereniging, ongeveer in overeenstemming met de regeling voor de Engelse Chartered Accountants. Deze publicatie bevatte tegelijk de eerste bijdrage van betekenis tot de Zweedse controletechnische literatuur. Het voorstel was weldoordacht en zou heel goed de grondslag hebben kunnen zijn voor een realisering van de plannen betreffende vakkundige controle door gekwalificeerde personen.

Men wachtte inmiddels op het initiatief van de Staat en dit initiatief beperkte zich tot de genoemde veranderingen in de wet op de naamloze vennootschappen van 1910. Daarmede was voor het Svenska Revisor Samfundet de gelegenheid verkeken, een rol te spelen bij de ontwikkeling op dit terrein in Zweden.

Inmiddels waren er twee nieuwe omstandigheden bijgekomen, welke aanleiding zouden geven tot een nieuwe oplossing van het probleem, een gekwalificeerd accountantscorps te scheppen. De eerste van deze omstandigheden was de invoering in 1909 van een wet betreffende geautoriseerde accountants in Denemarken (met eis van 3 jaren praktijk na het 18e jaar, examen voor een bijzondere commissie en verbod van bepaalde vormen van dienstverband). Het jaar daarop, 1910, begon de autorisatie van accountants in Noorwegen door de toenmalige beurs- en handelscommissie van de Kamer van Koophandel te Christiania. De tweede nieuwe omstandigheid was de stichting in 1909 van de Handelshogeschool in Stockholm, waardoor hogere opleiding, o.a. betreffende het verantwoordingswezen, kon worden bereikt.

Het werd de Kamer van Koophandel van Stockholm, welke nu — in 1912 — het initiatief nam accountants te autoriseren. De oorzaak van de ontwikkeling, welke het nieuwe instituut onderging, moet voor alles gezocht worden in het feit, dat van het begin af de eisen hoog gesteld werden, n.l.

- 1e. gekwalificeerd hogeschoolexamen
- 2e. 3 jaren controlepraktijk
- 3e. minimum leeftijd van 25 jaar
- 4e. verbod van dienstbetrekking
- 5e. toezicht van de Kamer van Koophandel

Zeker werden de eerste vijf jaren enkele uitzonderingen op deze regels toegepast, maar in wezen zijn deze eisen gehandhaafd. Een gevolg van deze strenge eisen was, dat het aantal geautoriseerden zeer langzaam steeg. Men was duidelijk op de juiste weg en vanaf 1919 werden door de overige Kamers van Koophandel (behalve die van Gotland) dezelfde bepalingen voor geautoriseerde accountants opgesteld (de K. v. K. te Göteborg begon evenwel niet vóór 1927). Door de schepping van een voor alle Kamers van Koophandel gemeenschappelijke, Centrale Accountantscommissie werd eenheid bij de behandeling van alle aangelegenheden betreffende autorisatie van accountants tot stand gebracht.

De omstandigheid dat het 11 jaar duurde vóór de „Föreningen Auktoriserade Revisorer” werd opgericht, laat zich verklaren uit het relatief geringe aantal geautoriseerde accountants. De meesten daarvan woonden in Stockholm en konden elkaar dus gemakkelijk ontmoeten, zonder dat er een vereniging was. In 1923 kwam er uit Noorwegen een verzoek om deel te nemen aan een Skandinavisch accountantscongres. Dit gaf de impuls tot de vorming van een Zweedse vereniging.

De volgende gebeurtenissen van betekenis waren de veranderingen in de bepalingen betreffende accountants, welke in 1930 werden aangenomen door het congres van de Kamers van Koophandel. De directe aanleiding tot deze veranderingen was deels een voorstel tot invoering van een bijzonder examen ter verkrijging van de bevoegdheid van geautoriseerde accountant, deels een compromis, dat werd getroffen met het bestuur van het Svenska Revisor Samfundet. Deze vereniging had in 1920 in haar statuten opgenomen bepalingen betreffende autorisatie van openbare accountants en consulterende boekhouders, en men ging ermee accoord van de realisering van de plannen in dit opzicht af te zien.

Het congres van de K. v. K. van 1930 besloot een nieuwe categorie in te voeren: door de K. v. K. „toegelaten onderzoekers” (in 1948 waren er ca. 350 van deze „toegelaten onderzoekers”, waarvan 140 in Stockholm), voorts het voorstel van een bijzonder examen aan te nemen en om in zeker opzicht de autorisatiebepalingen te wijzigen (o.a. door weg te nemen het verbod van controle van een onderneming, waarin de geautoriseerde accountant een direct of indirect belang heeft; de Föreningen Auktoriserade Revisorer besloot in de plaats daarvan tot een duidelijk verbod voor haar leden); tenslotte tot een eis van 1 jaar praktijk als geautoriseerde accountant, vóór men lid van de vereniging kon worden.

Sedert is de praktijktermijn voor de autorisatie verlengd van 3 tot 5 jaar, welke praktijk voor het overgrote deel moet hebben plaatsgehadt na het afleggen van het examen aan de Handelshogeschool. Voor het overige hebben de autorisatiebepalingen de proef doorstaan.

Voor de geautoriseerde accountants bracht de Kreugerkrisis in 1932/33 zekere gunstige gevolgen met zich mee, niet alleen in de vorm van een vergroot aantal opdrachten in verband met liquidaties, doch ook omdat:

1. het Stockholmse beursbestuur in 1933/34 aan alle bij de beurs geregistreerde ondernemingen aanbeval een geautoriseerde accountant aan te stellen.

2. in de bankwet van 1934 de bepaling werd ingevoerd, dat tenminste één van de accountants „ervaring in controlewerkzaamheden moet hebben bewezen” en dat de „bankspecteur” een accountant voor elke bank zal aanwijzen.

De voor de geautoriseerde accountants belangrijkste gebeurtenis tijdens het bestaan van de Föreningen Auktoriserade Revisorer wordt gevormd

door de aanneming in 1944 van een nieuwe wet op de naamloze vennootschappen, waardoor een praktisch volledig bevredigende bescherming van de titel „geautoriseerde accountant” werd bereikt (105 par. 6 „Onder geautoriseerde accountant wordt verstaan een door de Kamer van Koophandel binnen het Rijk geautoriseerde accountant”) en de aanstelling van geautoriseerde accountants verplichtend werd gesteld voor naamloze vennootschappen met aan de beurs genoteerde aandelen of obligaties benevens voor alle andere naamloze vennootschappen met meer dan 2 miljoen Kronen aandelenkapitaal.

Deze nieuwe bepalingen, welke op 1 Januari 1948 van kracht werden, werden gevolgd door een nieuwe wet van 1948 op het verzekeringsbedrijf en hebben aanleiding gegeven tot overeenkomstige veranderingen in de wetten betreffende banken, spaarbanken en economische verenigingen.

Overzicht betreffende de groei van het aantal accountants.

jaar	aantal geautori- seerden	daarvan in Stockholm	Aantal leden van de Föreningen Auktori- serade Revisorer
1912	6	6	
1920	20	17	
1925	32	23	32
1932	63	43	59 (+ 3 passieve)
1935	82		59 (+ 3 „
1940	117		72 (+ 4 „
1946	178	113	119 (+ 5 „
1948	203	124	140 (+ 4 „

In 1948 werd 39,7 % van het totale aantal naamloze vennootschappen (4260) gecontroleerd door geautoriseerde accountants; in 1930 was het percentage 7,8 en in 1940 was het 23,5. Andere „controleurs” waren in 1948:

overige accountants	3,7 %
banken	12,8 %
rechters en juristen	5,3 %
bedrijfsleiders	10,5 %
employé's (boekhouders enz.)	12 %
anderen	16 %
	<hr/>
	44,3 %

Waarom geen staatsgeautoriseerde accountants?

Men kan antwoorden met een wedervraag: daar praktisch geen noemenswaardige klachten zijn geuit over de autorisatie door de Kamers van Koophandel, waarom tot iets onbeproefds overgaan?

Niemand zal kunnen beweren, dat een geautoriseerde accountant in Zweden zich in zijn beroepsarbeid beïnvloed gevoelt door de vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, welke lid zijn van de Kamers van Koophandel. Indien de Staat zou autoriseren, is er het risico van een zekere verpolitiseren van het instituut.

Daarentegen moet de gedachte van de overneming van de autorisatie door een sterke vereniging van bekwame vaklieden, voor de toekomst niet geheel afgewezen worden. Eerst moet evenwel een voldoende brede

ondergrond hiervoor geschapen worden. Men moet hierbij in ogenschouw nemen de gelukkige ontwikkeling van de verenigingsautorisatie in Groot-Brittannië en Nederland.

Zijn de huidige eisen van de opleiding bevredigend?

a. Theoretische opleiding. Er wordt een zeer zwaar examen geëist na drie jaar studie. Een volledige cursus op wetenschappelijke basis in de „Nationaaleconomie”, welke zwaarder is dan in alle andere landen, is noodzakelijk. In de vakken bedrijfseconomie en rechtswetenschap wordt bij het slotexamen de kwalificatie „zeer goed” geëist, welke kwalificatie slechts door $\frac{1}{4}$ à $\frac{1}{3}$ van de geëxamineerden wordt gehaald. Daar reeds de voorwaarden voor de toelating tot de studie aan de Zweedse handelshogeschool zwaar zijn (slechts ongeveer $\frac{1}{3}$ van de aanmeldingen worden aangenomen) kan men de vraag stellen of de eisen in de bedrijfseconomie en rechtswetenschap niet iets moeten worden verlaagd. Tot nu toe is hiervoor evenwel geen voorstel ingekomen.

Een nadeel van de opleiding is, dat slechts zeer weinig leerlingen bij de handelshogescholen een voorafgaande controlepraktijk hebben. Daarbij moet men bedenken, dat ook niet alle aspiranten met de hogere eindkwalificatie accountant zullen worden, waardoor de eventuele eis van kennis van controletechniek voor deze zou moeten vervallen.

Indien men de vraag stelt in hoeverre de eis van een gekwalificeerd examen aan een Zweedse handelshogeschool te streng is, moet men twee omstandigheden in acht nemen, n.l. ten eerste dat er mogelijkheid is om binnen 5 jaar (in sommige gevallen na langere tijd) na het afleggen van het examen, bij een bijzonder examen de hoge kwalificatie in bedrijfseconomie en rechtswetenschap te verwerven, ten tweede dat personen boven 30 jaar met tenminste twee jaar accountantspraktijk (zonder voorafgaand academisch examen) een „bijzonder accountantsexamen” kunnen afleggen, hetwelk om het andere jaar wordt afgenomen. Laatstbedoeld examen heeft tot nu toe slechts een gering aantal deelnemers getrokken. Van deze zijn tot nu toe 11 geslaagd; enkelen hiervan hebben geen autorisatie als accountant aangevraagd, doch hebben het getuigschrift gebruikt als bewijs van theoretische kennis bij het solliciteren naar andere beroepen. Men mag aannemen, dat bedoeld „bijzonder accountantsexamen” in de toekomst grotere betekenis zal krijgen.

Spreeker acht het in de hoogste graad wenselijk dat de Föreningen Auktoriserade Revisorer voortgaat met de speciale assistentencursussen, welke in sommige gevallen in Stockholm en Göteborg hebben plaatsgehad. Deze moeten tot doel hebben, behalve de opleiding in eigenlijke controletechniek, een grondige opleiding in kostprijsberekening, fabrieksadministratie, vennootschapsrecht, belastingrecht, belastingpraktijk en soortgelijke onderwerpen.

b. Practische opleiding. Thans wordt tenminste 5 jaar controlepraktijk geëist + 1 jaar praktijk als geautoriseerd accountant voor diegene, die lid willen worden van de F.A.R.

In de latere jaren is ook de vraag gesteld, ten eerste in hoeverre een deel van de geëiste 5 jaar accountantspraktijk vóór de studie aan de handelshogeschool kan plaatshebben, ten tweede of een deel van de stage zal kunnen worden doorgebracht op belastinggebied, b.v. als belastingambtenaar.

Tot nu toe heeft de centrale commissie van de Kamers van Koophandel in de regel geëist, dat alle praktijk als accountantsassistent uitgeoefend

moest zijn na het hogeschoolexamen. Spreker vindt deze eis al te streng, maar het schijnt dat men in de laatste tijd de vereisten op dit gebied iets milder gesteld heeft, hetwelk met vreugde begroet moet worden.

In de vraag naar de speciale praktijk op het gebied van de belastingen is de volgende uitspraak gedaan door een voor het onderzoek van de betreffende vragen ingestelde commissie, gedateerd Mei 1946 en gericht aan de centrale accountantscommissie van de Kamer van Koophandel:

„De meerderheid van de commissie is van opvatting dat het niet juist kan zijn, een stage bij de belastingdienst gelijk te stellen met de gebruikelijke praktijk op een accountantskantoor. De ontwikkeling in het bedrijfsleven zal met zekerheid in die richting gaan, dat steeds grotere eisen aan de accountants worden gesteld, in het bijzonder terzake van inrichting van administraties, kostprijberekeningen, organisatie, distributie en internationale aangelegenheden. Het zou met het oog hierop van weinig vooruitzien getuigen, de opleiding in deze en dergelijke onderwerpen, welke de voornaamste en meest vanzelfsprekende taken voor accountants zijn, te verminderen, en in de plaats daarvan de opleiding op een speciaal terrein als het belastingtechnische uit te breiden, welke werkzaamheden behoren tot het terrein van de juristen. De dienstbetrekking bij het belastingwezen zal veelal weinig vormend zijn voor de eigenlijke taken van de accountant Bij elke beoordeling van in casu voorliggende verzoeken moet in voldoende mate acht gegeven worden op een belastingpractijk van alzijdig en kwalificerend karakter, in het bijzonder verworven bij de meer gecompliceerde onderzoeken bij N.V.'s. Daarbij behoort evenwel het gehele laatste jaar van de praktische vorming doorgebracht te zijn bij een accountant of bij andere contrôle-instituten van gekwalificeerde soort”.

Overigens is nog toe te voegen dat de Kamers van Koophandel in het algemeen eisen, dat de werkgever-accountant in zijn getuigschrift betreffende de mérites van de verzoeker in praktische aangelegenheden, opgeeft het aantal arbeidsuren, resp. dagen, dat de assistent werkzaam is geweest bij de verschillende hoofdtypen van de arbeid, als cijfercontrole, kostprijberekeningen, organisatie-opdrachten, rapporten samenstellen, normale controle bij N.V.'s e.d.

In dit verband wijst spreker op het nut, dat de geautoriseerde accountants zich op eigen verdere vorming toeleggen, niet alleen in praktisch, doch ook in theoretisch opzicht.

Deelneming aan de door de vereniging uitgeschreven discussies is in de laatste jaren zeker voldoende levendig geweest, doch men ziet helaas al te zelden opstellen of andere bijdragen van Zweedse accountants in vaktijdschriften gepubliceerd.

Toekomstige taken voor de Föreningen Auktoriserade Revisorer.

De vroeger in de statuten voorkomende bepalingen, ingevolge welke het behoorde tot het doel der vereniging om op verzoek uitspraken af te geven in aangelegenheden betreffende beroepsmatige contrôle-arbeid en het geven van uiteenzettingen in dergelijke zaken, zijn vervallen. De nieuwe ontwikkeling in de wetgeving op ondernemingsgebied tendert tot verwijzing naar „algemene boekhoudbeginselen en goed koopmansgebruik”. De leden moeten de meest voorkomende vraagstukken aan de hand hiervan zelf kunnen beoordelen.

Er kunnen echter steeds twijfelachtige gevallen voorkomen, waarin men een beroep moet kunnen doen op een onpartijdig verenigingsorgaan

of op het bestuur. De werkzaamheden hiervoor vormen een zware en tijdrovende taak. In dit opzicht schijnt het spreker wenselijk, dat de vereniging contact zoekt met de Deense collega's, die grote ervaring hebben in het geven van antwoorden op beroepsvragen.

In zekere mate moet de vereniging de leden behulpzaam zijn bij het positie kiezen in vragen betreffende beroepsethiek. Waarschijnlijk heeft het zittende bestuur evenwel goed gedaan met het staken van het in druk geven van algemene regels op dit gebied, daar dergelijke stukken in zekere gevallen licht kunnen worden gebruikt tot schade van de belangen van de accountants.

In de U.S.A. is een zeer omvattende arbeid uitgevoerd door speciale commissies van het American Institute of Accountants, deels bedoelende vast te leggen wat beschouwd moet worden als goed gebruik bij het opmaken van balansen (speciaal de waardering) en deels uitwerking van „generally accepted auditing principles”. Hoe welkom dergelijke handelingen ook kunnen zijn voor de afzonderlijke accountant, toch kan niet ontkend worden dat zij soms in een schadelijke, conservatieve richting kunnen werken, zoals b.v. het geval is bij het vasthouden van de Amerikaanse accountants aan afschrijving in percentages van de aanschaffingswaarde in plaats van de dagwaarde, bij steeds opgaande prijzen.

Het is evenwel duidelijk dat de vereniging in de toekomst niet kan vermijden, om een bepaald standpunt in te nemen ten opzichte van concrete, actuele vraagstukken over wat beschouwd moet worden als goed controlegebruik of gezonde balanswaarderingsbeginselen.

Het arbeidsterrein van de geautoriseerde accountant.

Eigenlijk schijnt het overbodig te zeggen, maar het moet toch naar voren worden gebracht, dat het eerste arbeidsterrein van de accountant is en moet zijn: controle van ondernemingen, in het bijzonder naamloze vennootschappen.

Naar de zeer algemene opvatting houdt dit ongeveer hetzelfde in als ontdekking of voorkomen van fraude. Dit is evenwel een klein deel van de controle. Het is in de eerste plaats een taak van de directie te zorgen voor een doelmatige administratie en voor een betrouwbaar beheer van de bezittingen, met behulp van een goede interne controle. Deze controle moet regelmatig door de accountant worden nagegaan. Doorlopende detailcontrole, gecombineerd met periodieke inventarisatie, behoren vaak, doch niet altijd, tot de taak van de accountant in Zweedse naamloze vennootschappen. Het antwoord op de vraag, wie de eigenlijke cijfercontrole moet uitvoeren, berust soms op overeenkomst tussen de accountant en de directie van de onderneming. In de regel behoort deze arbeid wel overgelaten te worden aan de gekwalificeerde vakman, maar in grote ondernemingen kan een interne controle-afdeling geaccepteerd worden onder vooropstelling dat de vakkundige accountant toegestaan wordt in nauw contact met de arbeid van bedoelde afdeling te staan.

De gekwalificeerde accountant wordt geacht recht te hebben de detailarbeid aan geoefende assistenten over te laten. Doch hij behoort deze arbeid te bewaken.

Onderzoek van de balans en winst- en verliesrekening bij N.V.'s is de belangrijkste taak van de accountant. In het bijzonder geldt dit de waarderingsbeginselen, benevens de geldende burgerrechtelijke en fiscale bepalingen.

Een zeer gewichtige taak is te onderzoeken de soliditeit en het voorstel

tot winstverdeling. Nieuwe zware problemen komen op in de grote ondernemingen door de concern-verhoudingen. Deze behoren wellicht tot de hoogst gekwalificeerde taken van de accountant.

In Zweden moet de accountant bij N.V.'s zich tevens uitspreken over het beheer en positie kiezen in de vraag betreffende décharge. Dit houdt in een zware en delicate taak.

Het is een misgreep te menen, dat de accountant zich moet richten op critiek, op kleine fouten in de organisatie of onvoldoende moderne uitrusting, b.v. of in voldoende mate arbeidsstudie is ingesteld of dat bosbouw gedreven wordt overeenkomstig zekere door de accountant aangehangen beginselen — al dergelijke zaken kunnen onderwerpen zijn voor een mondelinge discussie met de leiding of voor een afzonderlijk rapport aan het bestuur.

Wat vóór alles geobserveerd moet worden zijn duidelijke misgrepen of machtsmisbruiken van de zijde van de leiding, benevens bevoordeling van leden van het bestuur ten koste van de onderneming. Bij elk onderzoek is belangrijk dat de accountant niet een bepaalde groep aandeelhouders bevoordeelt. Dit eist grote algemene ervaring in economische vraagstukken, gezond oordeel en — indien noodzakelijk — een beslist optreden.

Discussies met de ondernemingsleiding over bestuursvragen worden vaak een proefsteen voor de accountant, in hoeverre hij positief kan bijdragen in bedrijfseconomische vragen en in hoeverre de accountant door de leiding kan worden beschouwd als helper en raadgever in de bedrijfseconomische politiek.

Als gevolg van de steeds zwaardere belastingen en de moeilijkheid de grootte van het belastbaar bedrag te bepalen, zijn de geautoriseerde accountants in de latere jaren steeds meer gezocht als raadgevers in belastingaangelegenheden. Sommige geautoriseerde accountants hebben zich gespecialiseerd op dit gebied en kunnen wellicht meer als belastingexperts dan als accountants beschouwd worden. Deze ontwikkeling schijnt spreker niet gelukkig toe. Vanzelfsprekend moet de geautoriseerde accountant de belastingwetgeving beheersen en met de belastingpraktijk op de hoogte blijven. Doch dit terrein is zo omvattend dat een werkelijke belastingexpert zich nauwelijks met iets anders kan bezighouden. Evenals de geautoriseerde accountant raad moet kunnen geven in dikwijls terugkomende burgerrechtelijke vragen, doch de cliënt naar de advocaat moet verwijzen indien het moeilijke juridische problemen en het voeren van procedures betreft, moet hij ook raad kunnen geven in routinematige belastingvragen met de balansopmaking verband houdende, doch zich niet te sterk bezig houden met belastingaangiften, ook niet met gecompliceerde gevallen van de belasting en rechtspraak. Dit moet aan speciale belastingexperts worden overgelaten. Dit principiële standpunt sluit niet uit, dat de accountant in gecompliceerde belastinggeschillen zich kan uitspreken over de zakelijke verhoudingen of over hetgeen goed koopmansgebruik of redelijk is.

Andere belangrijke gebieden voor de geautoriseerde accountants zijn: raadgeven betreffende de organisatie van boekhouding en kantoor, daarentegen bij voorkeur niet het bijhouden van boeken, ook niet het afsluiten daarvan.

Als gevolg van de prijsbeheersing zijn calculatieproblemen meer op de voorgrond getreden. Op dit terrein zijn nauwelijks meer geschikte vaklieden te vinden dan de geautoriseerde accountants.

Slotwoord.

De Zweedse geautoriseerde accountants kunnen met vreugde, ja met trots, terugzien op de plaats gehad hebbende ontwikkeling. Hun aanzien is voortdurend gegroeid, hierop berustende, dat de grote meerderheid van hen aan de hoog gestelde eisen ten aanzien van vakbekwaamheid, betrouwbaarheid, objectiviteit en integriteit hebben beantwoord. Dit verplicht. De eisen aan accountants te stellen moeten in de toekomst niet verminderen; eerder moeten ze verhoogd worden.

Personen die het oppertoezicht hebben over het beheer van honderden miljoenen Kronen, die moeten beoordelen de juiste waardering van het vermogen, die zich zo vaak met objectiviteit moeten uitspreken over het nut van financiële maatregelen van het meest verschillende karakter, moeten behalve hun vakinzicht ook in het bezit zijn van hoge morele eigenschappen.

Daarom is het noodzakelijk dat niet alleen de keuze van de geautoriseerde accountant met zorgvuldigheid geschiedt, maar ook dat er toezicht op hun werkzaamheden plaats heeft. Enkele weinige moreel minderwaardige personen kunnen het aanzien van het gehele corps neertrekken. Hoe onaangenaam de consequenties zijn in het afzonderlijke geval, toch is het noodzakelijk dat het diciplinaire toezicht van de Kamers van Koophandel en de Föreningen Auktoriserade Revisorer streng en rechtvaardig wordt toegepast.

Elke in het beroep ervarene zal zeker gaarne erkennen dat er weinig beroepen zijn, die een zo rijke afwisseling bieden en een zodanige mogelijkheid, om een blik te slaan binnen het terrein van het bedrijfsleven, een beroep hetwelk in genen dele is van het overwegend negatieve, steeds critiserende type, als velen geloven, doch rijke mogelijkheid geeft tot positieve houding, tot nieuwe initiatieven, tot belangrijke besparingen voor het bedrijfsleven of tot verhindering van slechte financiële maatregelen.

De geautoriseerde accountant representeert een vrij beroep met grote mogelijkheden om vrij en objectief te spreken.

Het is ook tamelijk onafhankelijk van de wisselingen van de conjunctuur: in goede tijden komen er nieuwe ondernemingen, uitbreidingen, fusies; in slechte tijden: reconstructies, faillissementen, fraudes en onderzoeken in verband hiermede.

Niets duidt erop, dat hun betekenis of financiële omstandigheden zullen stagneren of verslechteren. In tegendeel heeft men het volste recht een voortdurend groeiend vertrouwen van de zijde van het bedrijfsleven te voorspellen, een voortdurende stijging in aantal en beslaglegging, benevens daaruit volgende toenemende waardevolle diensten voor de Zweedse gemeenschap.